

(Please scroll down to page 4 for the guidelines in English)

Taidekoulu Maan opettajille, luennoitsijoille henkilökunnalle ja opiskelijoille, sekä yleisöille ja osallistujille:

Ohjeistus moninaisuuden huomioimiseksi ja kunnioittamiseksi

Kiitos opiskelijat, opettajat, yhteistyötahot, Urban Apa ja feministisen johtamisen platform, NO NIIN ja muut feministiset kollektiivit ja toimijat muotoiluista ja käytänteistä, joita tässä ohjeistuksessa käytetään.

Ohjeistuksen tarkoituksena on olla yhteisen työskentelyn pohja, jatkuvasti päivittyvä lista tavoista moninaisuuden huomioimiseksi ja kunnioittamiseksi. Ohjeistus listaa minkälaista huomioimista yksilöiltä odotetaan ja vastaavasti mitä Taidekoulu Maalta voi odottaa sen toteuttamiseksi ja tukemiseksi.

(Päivitetty marraskuussa 2023)

Taidekoulu Maa on oppilaitos, jonka pääasiallisena tavoitteena on ammatillinen taideopetus ja opiskelijoiden taiteellinen kehittyminen. Tätä tehtävää se toteuttaa järjestämällä erilaisia opetustilanteita. Taidekoulu Maassa on noin 50 opiskelijaa. Heitä opettaa vuosittain noin 50 taiteen ammattilaista kertaluontoisilla luennoilla tai pidemmissä periodeissa ja pajoissa. Lisäksi Taidekoulu Maa ylläpitää Maa-Tilaa, Helsingin Pääskylänrinteessä sijaitsevaa projektitilaa. Sen ohjelma kattaa vuosittain noin 20 taiteilijaa eri rooleissa. Tämä ohjeistus koskee kaikkia Taidekoulu Maan ja Maa-Tilan järjestämiä vuorovaikutustilanteita, niin fyysisiä kohtaamisia kuin etäyhteyksien keinoin, sähköpostitse tai sosiaalisessa mediassa tapahtuvia.

Ohjeistus

Taidekoulu Maassa puututaan syrjintään, häirintään ja rasismiin. Mikäli tätä ohjeistusta ei noudateta, seurataan alla olevaa ohjetta konfliktien ratkaisemiseksi (ks. "Konfliktitilanteissa" sivulla 8).

• Ei syrjintää (rasismia, seksismiä, homofobiaa, transfobiaa, cisseksismiä, ableismia). Jos kaipaat yksityiskohtaisempaa tietoa termeistä, löydät alta linkkejä sivulla 7.

• Eri ihmisten sukupuolista, etnisyydestä, kansallisuudesta, uskonnosta, vammasta, yhteiskuntaluokasta, varallisuudesta, seksuaalisesta suuntautuneisuudesta, terveydentilasta ja mahdollisista sairauksista ei tule tehdä oletuksia, eikä niistä myöskään ole tarpeen kysellä. Jokainen saa kertoa itsestään sen mitä kokee tarpeelliseksi ja mielekkääksi.

• Anna tilaa, älä koske ilman lupaa

- Anna muidenkin puhua
- Ei väkivaltaa
- Ei kehokomentointia
- Ota vastaan saamasi kritiikki, korjaa tarvittaessa käytöstäsi
- Älä kuvaa ilman lupaa
- Älä jaa sellaista, mikä on opetustilanteessa luottamuksellisesti jaettu

Epätasa-arvo on laaja ongelma ja siksi usein tahtomattamme vahvistamme epätasa-arvoisia rakenteita. Käytännön tasolla opettaja tai muu vastuussa oleva henkilö voi ottaa puheessaan ja toiminnassaan moninaisuuden huomioon mm. seuraavilla tavoilla:

- Esittelykierros ja pronominit. Mikäli opetuskieli on suomi, ei esittelykierroksella ole tarpeen kysyä henkilökohtaisia pronomineja. Englanninkielellä opettaessa on hyvä aivan ensimmäiseksi tehdä esittelykierros, jossa jokainen kertoo nimensä lisäksi, millä pronominilla haluaa itseään kutsuttavan. Aloita kierros esittelemällä oma nimesi ja pronominisi. Kannattaa myös kysyä aluksi, onko jotain, josta opettajan olisi syytä tietää ja huomioida. Oma nimi on hyvä tapa puhutella
- Mikäli epähuomiossa teet oletuksia opiskelijasta, pyydä anteeksi, korjaa se mitä sanoit ja jatka eteenpäin. Voit tuntutilanteen jälkeen tarkistaa opiskelijalta/opiskelijoilta, tuleeko tapahtunutta selvittää enemmän. Ethän myöskään valita opiskelijoille, jos koet esimerkiksi sukupuolen moninaisuuden huomioimisen hankalaksi ja lisää näin tahtomattasi opiskelijoiden taakkaa.
- Luo oppimisympäristö, jossa opiskelijalla on todellinen mahdollisuus ilmaista, mikäli joku asia/tilanne/harjoitus tuntuu hankalalta tai he eivät halua ottaa siihen osaa. Mikäli opiskelija ei halua osallistua, älä vaadi häntä osallistumaan tai selittämään syitä ryhmän edessä.
- Mikäli tehtävänanto sisältää arkaluontoisten henkilökohtaisten asioiden jakamista, kerro se heti aluksi ja tee siitä vapaaehtoista. Pidä huolta siitä, että sinulla on resursseja käsitellä esiin nousseita asioita, tunteita ja kysymyksiä tarpeen vaatiessa sekä yksittäisten opiskelijoiden kanssa että koko ryhmän kesken. Varmista, että kaikki ovat saaneet purkaa tehtävänantoa ja siitä seurannutta prosessia toivomallaan tavalla.

- Tunnista oma valta-asemasi suhteessa opiskelijoihin. Muista että sinä olet vastuussa siitä, että jokainen opiskelija tulee nähdyksi, huomioituksi ja yhdenvertaisesti kohdelluksi. Mikäli huomaat asiattonta käytöstä tai kielenkäyttöä, sinun tulee puuttua tilanteeseen.

Jos haluat keskustella käytännöistä lisää, voit olla yhteydessä koulun henkilökuntaan, H Ouramoon ja Tanja Becheriin. Me pyrimme auttamaan parhaamme mukaan ja keskustelut ovat luottamuksellisia.

Yhdenvertaisuutta koskevassa tilanteessa voit myös kääntyä koulun yhdenvertaisuusvastaavan Jade Kallion puoleen. Yhdenvertaisuusvastaavalle voit antaa palautetta myös anonyymisti alla olevan lomakkeen kautta (sivu aukeaa googleforms-lomakkeeseen). Ainoastaan yhdenvertaisuus-vastaava voi lukea sähköpostin tai anonyymin palautteesi. Kaikki keskustelut yhdenvertaisuusvastaavan kanssa ovat luottamuksellisia. Yhdenvertaisuusvastaava hoitaa esiin nousutta asiaa ensisijaisesti asianosaisen kanssa. Anonyymin palautteen kanssa yhdenvertaisuusvastaava toimii oman harkinnan mukaan ja ottaa yhteyttä joko koulun henkilökuntaan tai kannatusyhdistyksen johtokuntaan.

Henkilökunnan yhteystiedot

Yhdenvertaisuusvastaava

Jade Kallio

equity@taidekoulumaa.fi

[Taidekoulu Maan palautelomakkeen löydät tästä.](#)

Opinto- ja hallintokoordinaattori

Tanja Becher

koulu@taidekoulumaa.fi

041 319 5992

Rehtori

H Ouramo

h.ouramo@taidekoulumaa.fi

050 533 7895

To the teachers, lecturers, personnel and students of Art School Maa, as well as its publics and participants:

Guidelines for considering and respecting equity

Thank you for your work students teachers, collaborators, Urban Apa and the Platform for Feminist Leadership, NO NIIN and all feminists and activists for the phrasings and practices used in these guidelines.

The purpose of these guidelines is to be a basis for working together and to be a constantly updated list of strategies to consider and respect equity. The guidelines list what kind of consideration is expected from individuals and what can be expected of Art School Maa in return.

(Updated November 2023)

Art School Maa is an educational institution, which aims to provide professional education and artistic development for its students. It fulfils this task by organising various kinds of teaching situations. There are around 50 students at Art School Maa. They are taught annually by approximately 50 art professionals in teaching situations that range from longer periods and workshops or one-off lectures and events. In addition to its teaching, Maa-Tila, a project space in Sörnäinen, is part of Art School Maa. The programme of Maa-Tila involves approximately 20 artists annually in different roles. These guidelines are to be applied in all situations and events at Art School Maa and Maa-Tila, both physical and remote encounters or those via emails or social media.

Guidelines

Art school Maa does not tolerate discrimination, harassment and racism. If any situations like this arise, Art School Maa will address them according to their policy and conflict resolution guide (see on page 8 in Finnish).

- No discrimination (racism, sexism, homophobia, transphobia, cissexism, ableism). If you need further readings on terminology, there are great resources online. See link list below on page 7.
- People's genders, ethnicities, nationalities, religions, disabilities, social class, wealth, sexual orientations, health and possible illnesses are not to be made assumptions of, and they should not be asked about. Everyone can tell about themselves what they choose and what they feel is needed in order to participate.
- Give space, do not touch without permission
- Notice how much space you are taking - let others speak as well

- No violence
- No body commentary
- Be receptive to criticism, change your behaviour when asked
- Do not photograph without permission
- Do not tell others something that someone has confidentially shared in class

Inequality is a deep and far-ranging problem. Therefore we often unwillingly reinforce unequal structures in our language and behaviour. The teacher or other person facilitating or hosting a situation can take inclusivity into consideration on a practical level, for example in the following ways:

- When teaching in English it is always good to start with a round of introductions, so that everyone can say their name and preferred pronoun. Start the round yourself by saying your own name and sharing your pronoun. A good policy is to ask everyone whether there is something that the teacher/facilitator/host should be aware of in terms of the group (e.g. the group's own ways or cultures of starting the day or sharing information, voicing worries or absences, breaks and expectations in terms of attendance and attention)
- If by mistake you make assumptions of another person/student, apologise, fix what you said and move forwards. After the class you should check in with the people involved whether the situation should be further clarified. Do not complain to the person/student(s) if you feel that it is new or challenging for you to take into consideration, for example, gender diversity. This way you won't accidentally add to the burden of the individuals that are already facing the pressure to voice their needs.
- Create a learning environment in which the student has a genuine possibility to communicate if something - a situation/a practice - feels difficult and they would prefer not to take part in it. If the person/student does not want to participate, they do not need to give any reasons for refusing in front of the group. It is again good to check in afterwards to see whether the refusal requires processing together.
- If a task requires sharing sensitive personal details, make it clear from the beginning and make it voluntary. Make sure you provide the adequate time and space for the students to process any issues, feelings or questions that your exercise has brought up with themselves, other people/students and the entire group, depending on what the situation requires. Make sure everyone has had the opportunity to discuss the exercise and reflect on the process that ensued in their chosen way.

- Remember that it is your responsibility that each student is seen, noticed and treated equally. If you notice any inappropriate behaviour or language, you will need to interfere in the situation.

If you wish to discuss an issue or have any remarks about these tips and guidelines, you can contact the staff of the school, H Ouramo and Tanja Becher. We aim to help you as best we can. All discussions are strictly confidential.

You can also contact Jade Kallio, who has been nominated as the school's equity officer. You can contact the equality officer through email, or anonymously via a google form. Only the equality officer has access to the e-mail and form. All discussions with the equity officer are confidential. The equality officer will bring the matter forwards either in dialogue with the person voicing the concern, or in case they have been contacted anonymously, they will contact the head of the school or the board depending on who the matter concerns.

Contact Information for the staff at Art School Maa:

Equity Officer

Jade Kallio

equity@taidekoulumaa.fi

[You can find the feedback form here.](#)

Coordinator

Tanja Becher

koulu@taidekoulumaa.fi

041 319 5992

Rector

H Ouramo

h.ouramo@taidekoulumaa.fi

050 533 7895

Hyödyllisiä linkkejä / Useful links

Suomeksi/In Finnish:

[Lähteitä antirasistisen toiminnan tueksi](#)

Tämän dokumentin tarkoitus on [englanninkielisen esikuvansa](#) tavoin koostaa yhteen pääasiassa suomenkielisiä ja Suomen kontekstiin soveltuvia lähteitä antirasistisen toiminnan itseoppimisen tueksi ja työkaluksi erityisesti valkoisille suomalaisille.

[@antiracistforum](#)

Anti-Racist Forum ry haluaa muuttaa yhteiskunnan sosiaalisesti oikeudenmukaiseksi. Edistämme kriittisiä, intersektionaalisia ja feministisiä näkökulmia antirasimissa.

[Kulttuuria kaikille](#)

Tietoa ja työkaluja, jotka auttavat kulttuuripalveluiden saavutettavuuden edistämisessä.

[yhdenvertaisuus.fi](#)

Yhdenvertaisuus.fi-sivusto on oikeusministeriön ylläpitämä tietopankki yhdenvertaisuudesta ja syrjimättömyydestä kiinnostuneille henkilöille ja organisaatioille.

[Sukupuolen moninaisuuden osaamiskeskus](#)

Sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjä koskevia käsitteitä ja termejä.

[Artikkeli pronomien merkityksestä verkkolehti Kehräjässä](#)

In English:

[Anti-racism resources](#)

This document is intended to serve as a resource to white people and parents to deepen our anti-racism work. If you haven't engaged in anti-racism work in the past, start now. Feel free to circulate this document on social media and with your friends, family, and colleagues.

[@antiracistforum](#)

Anti-Racist Forum (ARF) is a non-governmental organization working to fight for social justice by collaboratively engaging critical, intersectional and feminist voices to transform and achieve an equal society.

[Culture for All](#)

Information and tools for developing the accessibility of cultural services for actors in the field.

[Equality.fi](#)

Equality.fi is a database maintained by the Ministry of Justice and it contains information and tools for persons and organisations interested in promotion of equality and non-discrimination.

[mypronouns.org/](#)

Resource on personal pronouns and why they matter.

Konfliktitilanteissa

Mahdolliset ongelma- ja konfliktitilanteet pyritään selvittämään paikan päällä keskustellen. Taidekoulu Maassa tunnistamme, että ihmisillä on erilaiset mahdollisuudet nostaa asioita puheeksi. Toimimme ympäristössä, jota määrittelee koulutukseen liittyvä sanasto: opiskelija, opettaja jne. Jokaiseen vaikuttavat myös eri tavoilla erilaiset sortavat rakenteet kuten esimerkiksi valkoisuus, ableismi, luokka, homofobia ja transfobia. Välillä konfliktit ja hiertymät ovat hankalia paikantaa ja välillä ne osuvat meille kaikkein henkilökohtaisimpiin kipupisteisiin. Erityisesti yksittäiselle opiskelijalle voi olla vaikeaa jakaa muille tai ryhmässä minkä takia jokin tilanne tai toisen henkilön toiminta on hankalaa. Joskus asioille ei ole sanoja.

Taidekoulu Maa on sekä koulu että yhteisö. Toiminnan taustalla on ajatus, että kaikilla sen jäsenillä ja sen toimintaan osallistuvilla on mahdollisuus sekä nauttia ryhmässä oppimisesta että kantaa siitä vastuu. Ryhmässä toimiminen vaatii kykyä kuunnella ja reflektoida omaa käytöstään, ylläpitää yhteistä tilaa ja kehittää toimintaa yhdessä muiden kanssa sellaiseksi, että yhä useampi kokisi mahdolliseksi osallistua siihen.

Tämän portaittaisen ohjeen on tarkoitus tehdä läpinäkyväksi mitä tapahtuu, jos koulun sääntöjen tai ryhmätyötilanteiden kanssa esiintyy konflikteja ja mitä Taidekoulu Maa pystyy tarjoamaan tilanteen käsittelemiseksi/ratkaisemiseksi. Selkeän ohjeen tarkoituksena on käsitellä vaikealta tuntuvia tilanteita mahdollisimman kunnioittavalla ja kestäväällä tavalla.

Tähän ohjeistukseen on käytetty pohjana NO NIIN -julkaisun toimittajien Elham Rahmatin ja Vidha Saumyan laatimaa [konfliktin ratkaisumallia](#) ja sen pohjana käytettyä ajatusta “calling in rather than calling out”. “Calling in” tarkoittaa häiritsevään käytökseen puuttumista keskustellen. Löydät lisää aiheesta esim. [täältä](#). Konfliktin ratkaisun päämäärä on aina yhteisen työskentelyn jatkaminen ja yhteisen mahdollisimman turvallisen ja toimivan työskentelyilmapiirin ylläpitäminen. Taidekoulu Maa ei voi toimia välienselvittelijänä yksilöiden välisissä koulua koskemattomissa asioissa.

Ohjeistus on jaettu kohdasta 4 eteenpäin ryhmätilanteiden ja kahdenkeskisten/muutaman henkilön välisten konfliktien selvittämiseen.

1. Mikäli keskustelu tai käytös kärjistyy tai eskaloituu ryhmätilanteessa ja asia ei liity suoraan työskentelyyn, kenellä tahansa on mahdollisuus pyytää henkilöä tai henkilöitä rauhoittumaan ja viemään keskustelu tai käytös pois ryhmätilanteesta. Mikäli tällaisen pyynnön saa, tulee sitä noudattaa. Pyyntö tarkoittaa sitä, että käytös häiritsee muiden työskentelyä. Jos kyseessä on palaute työskentelystä tai opettajan toiminnasta, työskentelystä voi aina kieltäytyä ja viedä palautteen yhdenvertaisuusvastaavalle tai koulun henkilökunnalle.

Poistunut henkilö voi pyytää apua ryhmän ulkopuolelta, jos kokee pyynnön olevan epäreilu tai aiheeton (kohta 2). Mikäli poistuit ja huomaat korjattavaa käytöksessäsi, korjaa tilanne palatessasi ryhmään pyytämällä anteeksi.

Mikäli et koe mahdolliseksi pyytää häiritsevän tilanteen keskeyttämistä itse, koska se tuntuu raskaalta tai hankalalta, pyydä apua muilta. Opettajalla tai tilanteen koollekutsujalla on tästä ensisijainen vastuu. Sama ohjeistus koskee muita kuin opetustilanteita - vierailuja, etäyhteyksin tapahtuvaa opetusta sekä koulun tapahtumia ja kokoontumisia. Ohjeistus koskee myös henkilökunnan kokemaa häiritsevää tai opetuksen keskeyttävää käytöstä.

2. Mikäli tilanteeseen ei löydy yhteistä ratkaisua tai tilanne jää vaivaamaan, kenellä tahansa on mahdollisuus ja myös vastuu viedä asia eteenpäin koulun sisällä. Jos et pysty viemään asiaa eteenpäin itse, tätä voi pyytää toiselta - opettajalta, opiskelijalta tai muulta henkilökunnalta. Jos kuulet toiselta henkilöltä tarpeesta viedä jokin huoli tai tilanne eteenpäin, pidä huolta että näin tapahtuu.

Keneen ottaa yhteyttä?

Mikäli asia on kiireellinen, ota yhteyttä vakituiseen henkilökuntaan, rehtoriin H:hon tai koordinaattoriin Tanjaan. Mikäli asia ei ole niin kiireellinen tai koskee vakituista henkilökuntaa, ota yhteyttä yhdenvertaisuusvastaavaan sähköpostitse tai anonyymillä lomakkeella.

Opinto- ja hallintokoordinaattori

Tanja Becher

koulu@taidekoulumaa.fi

041 319 5992

Rehtori

H Ouramo

h.ouramo@taidekoulumaa.fi

050 533 7895

Yhdenvertaisuusvastaava

Jade Kallio

equity@taidekoulumaa.fi

[Taidekoulu Maan palautelomakkeen löydät tästä.](#)

3. Ryhmätilanteessa syntyneet konfliktit pyritään ratkaisemaan ryhmässä. Pienemmän porukan tai kahdenkeskiset konfliktit ratkaistaan asianomaisten kesken ilman ryhmän läsnäoloa (kts. alla).

Ryhmätilanteissa (koskee sekä opetustilanteita että julkisia tapahtumia)

4. Ryhmälle järjestetään fasilitoitu keskustelu. Ryhmältä kysytään toiveista sen suhteen. Rehtori päättää kuka fasilitoi keskustelun, luo sille aikataulun ja tiedottaa kaikkia ryhmän jäseniä. Rehtori tiedottaa johtokuntaa tilanteesta. Keskustelun lopussa päätetään yhdessä seuraavista askeleista. Määritellään myös miltä osin tilanne kuuluu koulun toimintaan ja ketä kaikkia tilanne koskee.

5. Ryhmälle lähetetään hyvinvointikysely, jolla on tarkoitus selvittää anonyymisti mitä ryhmässä kukin yksilö tarvitsee ja mitä he ajattelevat ryhmän tarvitsevan. Jos aikaisemmassa ryhmäkeskustelussa on vaikea tuoda asioita ja omia tarpeita esille, kyselylomake on paikka tuoda tarpeet ja toiveet esille anonyymisti.

6. Johtokunta, rehtori ja yhdenvertaisuusvastaava käyvät kyselylomakkeen vastaukset läpi. Johtokunta, rehtori ja koordinaattori määrittelevät minkälaiset resurssit koululla on, miten ryhmälle pystytään varmistamaan työskentelyrauha, ketä asia koskee ja miten asiassa edetään.

7. Mikäli tilanne vaatii ulkopuolista apua johtokunta ja rehtori määrittelevät budjetin, jonka raameissa ulkopuolista apua hankitaan. Ryhmälle tiedotetaan asiasta ja kerrotaan selkeästi millaista osallistumista vaaditaan kultakin ryhmän jäseneltä. Mietitään myös minkälaista seurantaa ryhmä tarvitsee.

8. Mikäli tilanne koskee yksittäistä opiskelijaa, koulun johtosäntöjen mukaan johtokunnalla on rehtorin kanssa vastuu erottaa opiskelija, joka ei pysty toimimaan koulun sääntöjen puitteissa. Myös mikäli henkilö ei ryhdy kohdassa 7 sovittuihin toimenpiteisiin, katsotaan se sääntöjen noudattamatta jättämiseksi.

Kahdenkeskisessä/pienemmän ryhmän konfliktitilanteessa

4. Asianosaisille järjestetään rehtorin ja yhdenvertaisuusvastaavan toimesta henkilökohtaiset keskustelut. Määritellään kuuluuko konflikti Taidekoulu Maan toimintaan vai onko kyseessä konflikti, joka tulee selvittää vapaa-ajalla tai muussa ympäristössä.

5. Henkilökohtaisten keskustelun pohjalta rehtori, yhdenvertaisuusvastaava tai muu moderooija suunnittelee ja fasilitoi keskustelun osapuolten välillä. Ajatuksena on puhua siitä, miten koulussa toimiminen mahdollistuu kaikille osapuolille. Asiasta voidaan myös luoda kirjallinen sopimus, jonka kumpikin osapuoli allekirjoittaa. Sovitaan toinen keskustelu kuukauden päähän.

6. Tilannetta seurataan kuukauden päästä saman fasilitoijan kanssa. Jos sopimusta ei ole noudatettu, asia viedään johtokunnalle. Jos tilanne koskee opettajaa, rehtori ja johtokunta määrittelevät miten asiassa toimitaan. Mikäli tilanne koskee yksittäistä

opiskelijaa, koulun johtosäntöjen mukaan johtokunnalla on rehtorin kanssa vastuu erottaa opiskelija, joka ei pysty toimimaan koulun sääntöjen puitteissa. Myös mikäli henkilö ei ryhdy aikaisemmissa kohdissa sovittuihin toimenpiteisiin, katsotaan se sääntöjen noudattamatta jättämiseksi.

Jos koet, että esiin tullut konfliktitilanne huolestuttaa tai ahdistaa, tai on muita huolia joista haluaisit puhua ulkopuolisen kanssa mahdollisimman pian, mm. alla olevat palvelut ovat helsinkiläisille ilmaisia:

- [Mieppi](#)
- [HelsinkiMissio](#)